

PROGRAM ZA PROVERU ZNANJA IZ OSNOVA BEZBEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA

Miroslav Paroščaj¹

Rezime: U radu je prezentovana demo verzija programa za proveru znanja kandidata za vozače motornih vozila svih kategorija iz oblasti propisa o bezbednosti saobraćaja na putevima odnosno prezentovana su iskustva u njegovoj primeni u nastavi tehničkog i informatičkog obrazovanja u Osnovnoj školi.

Ključne reči: saobraćaj, informatika, obrazovanje, Osnovna škola.

AN APPLICATION FOR THE EXAMINE – THE TRAFFIC SECURITY ON THE ROADS

Summary: In this paper is presented the demo version of application for examination a motor-vehicle driver candidate for all driving categories. The main goal is the traffic security on the roads. There are presented results in applying the application in elementary school subjects 'technical practice' and 'computer education'. Recommendation for increasing the traffic security on the roads is given in the paper.

Key words: traffic, examine, practice, computer, education, elementary school

1. UVOD

Ono od čega se pošlo prilikom izrade programa za proveru znanja kandidata za vozače motornih vozila iz oblasti propisa o bezbednosti saobraćaja na putevima, bilo je pre svega da se omogući kvalitetan, brz i lak način učenja odnosno provere znanja iz ove oblasti; da program doprinese unapređivanju saobraćajne kulture, koja u našoj zemlji nažalost nije na prihvatljivom nivou; da se uz njegovu pomoć povećava bezbednost u saobraćaju naročito dece školskog uzrasta, kao i da on bude sasvim slobodan odnosno besplatan za korišćenje u nastavi u Osnovnim školama.

Srbija je po bezbednosti u saobraćaju daleko iza mnogih evropskih zemalja, pa i regiona. Čak 938 ljudi poginulo je do 26. decembra na smrtonosnim putevima Srbije, što je bezmalo troje (2,7) ljudi dnevno. Prema podacima saobraćajne policije, samo do kraja novembra 2007. godine u Srbiji je bilo 63.531 prijavljenih saobraćajna nezgoda. U njima je poginulo 878 ljudi, dok je 20.417 povređeno.

¹ Dipl. ing Miroslav Paroščaj, OŠ "Sveti Sava" Rumenka, E-mail: paroskaj@nspoint.net

CRNA STATISTIKA (januar-novembar 2007)

Broj udesa	63.531
Poginuli	878
Povređeni	20.417
Poginuli pešaci	221
Povređeni pešaci	2.601
Poginula deca do 14. godina	32
Povređena deca do 14. godina	1.789

Ukupan broj nezgoda u kojima učestvuju deca školskog uzrasta, našu je zemlju nažalost dovelo na sam vrh ove crne Evropske lestvice. Upravo ova crna statistika obavezuje nas da moramo sistematski, odlučno i konstantno razvijati saobraćajnu kulturu i svest svih pojedinca odnosno učesnika u saobraćaju. To treba raditi sistemski od najnižih uzrasta i kontinuirano da bi se postigli potrebni rezultati.

Mišljena stručne javnosti su uvek bila podeljena po pitanju da li je trenutni fond časova (u V razredu to je 8.) odnosno da li je količina gradiva koja je predviđena za saobraćaj u nastavi TIO dovoljna da se kod naših mališana razvije svest o značaju saobraćajne kulture, kao i svest o opasnostima koje ih očekuju kao učesnike u saobraćaju.

2. O PROGRAMU

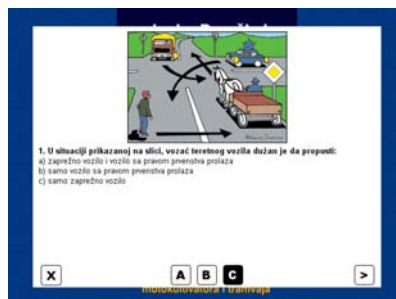
Osim već gore pomenutih smernica, prilikom izrade demo verzije ovog programa izuzetno se vodilo računa da se on može primeniti i na veoma starim računarskim platformama, što je omogućilo da se ovaj program može koristiti i u manje opremljenim, odnosno kabinetima sa starijom računarskom opremom. Program zauzima 1MB i može da se prenese jednom disketom (autor, koncept i dizajn programa Vladimir Prokopić).

Kako je po planu i programu za V razred predviđeno da se u nastavi obrade jednostavniji softverski alati (notepad, wordpad, paint, google sketchup) prilikom izrade ovog programa vodilo se računa o tome da se ni na koji način ne odstupa od standarda. Navigacija odnosno kretanje kroz program je krajnje jednostavno, slike odnosno šematske saobraćajne situacije su razumljive, jasne, pregledne i rasterećene detalja.

Program se startuje ubacivanjem CD-a (pokreće se autorun) ili ako je program kopiran na hard disk računara, dvostrukim klikom na abcd.exe i dobija se izgled prozora prikazan na slici 1.

Slika 1.

Slika 2.

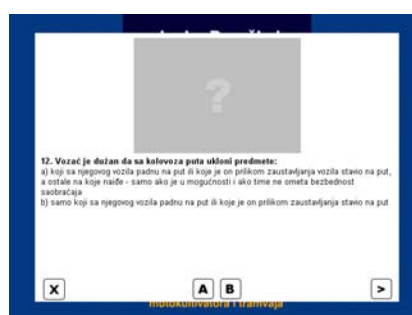
Nakon toga postoji mogućnost da se odabere kategorija pitanja predviđena za vozačku

kategoriju A, B, C ili D. U našem slučaju odabirimo kategoriju A pošto je ona težinom pitanja primerena kategoriji PSP (poznavanje saobraćajnih propisa) odnosno potrebnom znanju dece osnovnoškolskog uzrasata. Klikom miša na slovo A dobija se prozor prikazan na slici 2.

Nakon što učenik pročita pitanje i ponuđene odgovore, odabira (po njemu) tačan odgovor i klikom miša na dugme A, B ili C nakon čega pritiska dugme (>) kojim prelazi na sledeće pitanje. Ukoliko je odgovorio tačno na postavljeno pitanje, program postavlja sledeće pitanje. Ukoliko odgovor na pitanje pogrešan program izbacuje crveni kvadrat u kojem piše da odgovor na postavljeno pitanje nije tačan i ispisuje koji je odgovor tačan, kao što je to prikazano na slici 3.

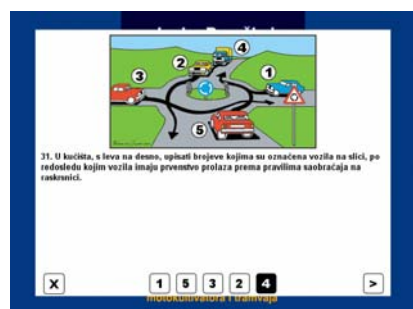
Slika 3.

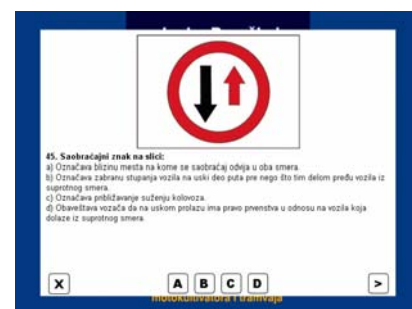
Slika 4.

U ovom programu postoje, četiri vrste pitanja:

1. situaciona (sa slikama) prikazano na slici 2,
2. teoretska (bez slika) prikazano na slici 4,
3. pitanja sa raskrscnicama, odnosno pitanja sa rešavanjem redosleda prava prvenstva prolaza na raskrsnicama, prikazano na slici 5,
4. kao i pitanja sa saobraćajnim znakovima slika 6.

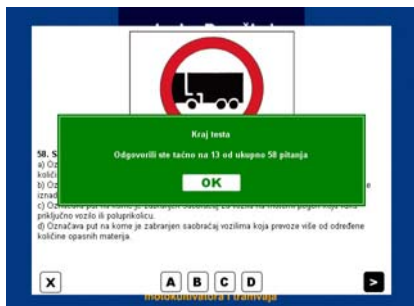

Slika 5.

Slika 6.

U delu programa za A odnosno PSP kategoriju, učeniku odnosno kandidatu program postavlja ukupno 58. pitanja. Kada učenik odgovori i na poslednje tj. na 58. pitanje u testu, program mu ispisuje, u kvadratu zelene boje, na koliko je pitanja odgovorio tačno od ukupno 58. na testu, slika 7.

Slika 7.

Slika 8.

Na kraju testa je primenjena ovakva, a ne klasična formulacija prošli ste / niste prošli, u cilju afirmacije učenika da se ne bi obeshrabrili. Prilikom svakog narednog testa mogu videti svoj napredak, ukoliko je do njega došlo, u odnosu na prošlo testiranje. Važno je napomenuti da ovaj program odgovore na postavljena pitanja uvek meša, čime je onemogućeno da učenici učenjem napamet a bez razumevanja pitanja i odgovora “uspešno” reše test.

Program je testiran u osnovnoj školi “Sveti Sava” u Rumenci u nastavi TIO od V do VIII razreda. Učenici su nakon odslušanog teoretskog dela o bezbednosti saobraćaja na putevima, svoje znanje proverili uz pomoć ovog programa. Svoje eventualne greške odmah su videli, saznali su tačne odgovore a nedoumice koje su ostale su kasnije zajednički razjašnjavali uz pomoć nastavnika i literature, slika 8.

3. PREDLOG MERA

Ponavljanje i utvrđivanje gradiva su osnovni principi učenja i sticanja novih znanja i veština. Prema tome afirmativno bi bilo podići fond sadržaja vezanih za saobraćaj u okviru školskog gradiva, a u cilju podizanja opšte bezbednosti u saobraćaju posmatrano dugoročno.

Konkretno to znači da treba povećati broj časova sa temama o saobraćaju a znanje proveriti periodičnim testovima u svakom polugodištu nakon časova pripreme. Poznavanje saobraćajnih propisa bi se poboljšalo kod učeničke populacije. Učenici bi uvideli da je poznavanje saobraćaja korisno i upotrebljivo u svakodnevnim životnim situacijama. Kod učenika bi se povećala motivacija i interesovanje za saobraćajne propise i njihovu primenu u praksi. Takođe, razvio bi se osećaj da pravilnim učestvovanjem u saobraćaju čuvaju sebe i druge.

4. ZAKLJUČAK

Ostaje da se vidi kako će biti prihvaćen ovaj program, iskustva i sugestije u ostalim Osnovnim školama kao i Ministarstvu prosvete i kakve će biti reakcije na njegovu upotrebu u nastavi TIO kao pomoćnog nastavnog sredstva.

Korisnici ovog programa, prvenstveno učenici osnovnih škola, vremenom će oceniti ovaj program. Dobijena ocena daće nam odgovor na pitanje da li su ostvareni i dovoljni svi napred navedeni ciljevi, koji su postavljeni pre njegove izrade. Sugestije i eventualne primedbe se mogu poslati autorima programa na naznačeni e-mail.

U pripremi je još jedan koristan program, koji ima za cilj da profesorima tehničkog i informatičkog obrazovanja pomogne prilikom obrade gradiva iz oblasti saobraćaja. On će biti koncipiran tako, da na brz i lak način omogući učenje odnosno prenošenje znanja iz ove oblasti. Taj program će takođe, kao i ovaj, biti slobodan tj. besplatan za korišćenje u nastavi u Osnovnim školama.

5. LITERATURA

- [1] Paroškaj J.: *Putokaz*, str. 3, Prometej, Novi Sad, 2006.
- [2] <http://www.mup.sr.gov.yu/> sajt Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije